

İRAB ÖRNEKLERİ 3

(ikili isimler)

(Tesniye)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İRABDA MAHAL

Bir kelimenin cümle içinde,
müpteda, haber, fâil, nâib-i fâil veya mef'ul
durumunda olmasıdır.

İsimlerin irabda mahalli vardır.

Fiillerin ve **harflerin** irabda mahalli yoktur.

Fiillerin ve harflerin irabı
kelime bazında yapılır.

Yani kelime olarak irabları incelenir.

İsimlerin irabı cümle bazında yapılır.

Yani cümle içindeki konumuna göre incelenir.

İRAB ALAMETLERİ

Harf

Hazif

Hareke

Bazı kelimelerin sonundaki
irab deęişiklikleri **hareke** ile olur.

كِتَابٌ   كِتَابًا   كِتَابٌ

Bazı kelimelerin sonundaki
irab deęişiklikleri **harf** ile olur.

كِتَابِيْنِ

كِتَابَانِ

Hazif Őeklindeki irab alameti de üç kısımdır:

Harekenin hazfi (sükun)

Kelimenin sonunun hazfi

Nûn'un hazfi

İkili isimlerin irabı
harf ile yapılır.

Mecrur

رَجُلٌ

Mansub

رَجُلًا

Merfu'

رَجُلٌ

*Tekil
İsim*

رَجُلَيْنِ

Ye

رَجُلَيْنِ

Ye

رَجُلَانِ

Elif

*İkili
İsim*

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Birinci örnek

İsim Cümlesi

الْبَيْتَانِ كَبِيرَانِ

İki ev büyüktür.

Şunları
arıyoruz:
Müpteda
Haber

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

كَبِيرَانِ

الْبَيْتَانِ

İsim cümlesi

Haber

Müptedâ

Cümlenin öğeleri

Merfu'

Merfu'

İrab durumu

Elif harfi

Elif harfi

İrab alameti

كَبِيرَانِ	الْبَيْتَانِ	İsim cümlesi
Haber	Müptedâ	Cümlenin öğeleri
Merfu'	Merfu'	İrab durumu
Elif harfi	Elif harfi	İrab alameti

Kur'an'i
Anlaşarak Okuyun, Rehber

الْبَيْتَانِ : Müpteda, **merfu'**, ref alameti ötre yerine geçen **elif**, çünkü ikili kelime.

كَبِيرَانِ : Müptedanın haberi, **merfu'**, ref alameti ötre yerine geçen **elif**, çünkü ikili kelime.

İkinci örnek

Fiil Cümlesi

ذَهَبَ الرَّجُلَانِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

İki adam
Okula gitti.

Şunları
arıyoruz:

Fiil

Fâil

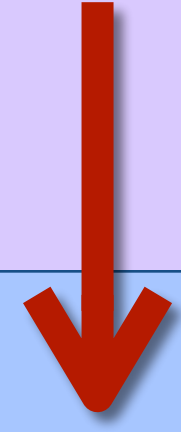
Mef'ûl

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

إِلَى الْمَدْرَسَةِ		الرَّجُلَانِ	ذَهَبَ	Fiil cümlesi
Câr-Mecrur		Fâil	Fiil	Cümlenin öğeleri
Mecrur	— —	Merfu'	— —	İrab durumu
Kesra —	— —	Elif harfi	— —	İrab alameti

إِلَى الْمَدْرَسَةِ	الرَّجُلَانِ	ذَهَبَ	Fiil cümlesi
Câr-Mecrur	Fâil	Fiil	Cümlenin öğeleri
Mecrur	---	Merfu'	---
Kesra _	---	Elif harfi	---
			İrab durumu
			İrab alameti

ذَهَبَ : Mazi fiil, fetha üzerine mebni, irabda mahalli yok.

الرَّجُلَانِ : Fâil, merfu', ref alameti damme yerine geçen elif, çünkü ikili kelime.

إِلَى : Harf-i cerr, sükun üzere mebni, irabda mahalli yok.

الْمَدْرَسَةِ : ilâ ile mecrur, cer alameti kesra.

(Câr ve mecrur ذَهَبَ fiili ile alakalı / müteallık.)

Üçüncü örnek

Fiil Cümlesi

أَكْرَمْتُ الرَّجُلَيْنِ

İki adama
İkramda bulundum.

Şunları
arıyoruz:

Fiil

Fâil

Mef'ûl

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

الرَّجُلَيْنِ

أَكْرَمْتُ

Fiil cümlesi

Mef'ul

Fiil + Fâil

Cümlenin öğeleri

Mansub

**Fail: zamir
Mahallen Merfu'**

İrab durumu

Ye harfi

Mebni

İrab alameti

الرَّجُلَيْنِ	أَكْرَمْتُ	Fiil cümlesi
Mef'ul	Fiil + Fâil	Cümlenin öğeleri
Mansub	Fail: zamir Mahallen Merfu'	İrab durumu
Ye harfi	Mebni	İrab alameti

أَكْرَمَ : Mazi fiil, sükun üzerine mebni, **irabda mahalli yok.**

تُ : Muttasıl zamir, **damme** üzerine mebni, **ref'** mahallinde, fâil.

الرَّجُلَيْنِ : Mef'ûl, **mansub**, nasb alameti fetha yerine geçen **ye**, çünkü ikili kelime.

Dördüncü
örnek

Fiil Cümlesi

سَلَّمَ أَحْمَدُ عَلَى الرَّجُلَيْنِ

Ahmed iki adama
selam verdi.

Şunları
arıyoruz:

Fiil

Fâil

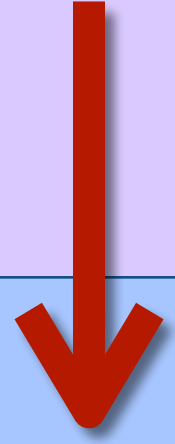
Mef'ûl

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

عَلَى الرَّجُلَيْنِ		أَحْمَدُ	سَلَّمَ	Fiil cümlesi
Câr-Mecrur		Fâil	Fiil	Cümlenin öğeleri
Mecrur	— —	Merfu'	— —	İrab durumu
Ye harfi	— —	Damme —	— —	İrab alameti

عَلَى الرَّجُلَيْنِ	أَحْمَدُ	سَلَّمَ	Fiil cümlesi	
Câr-Mecrur	Fâil	Fiil	Cümlenin öğeleri	
Mecrur	--	Merfu'	--	İrab durumu
Ye harfi	--	Damme ۾	--	İrab alameti

سَلَّمَ : Mazi fiil, fetha üzerine mebni, irabda mahalli yok.

أَحْمَدُ : Fâil, merfu', ref alameti damme.

عَلَى : Harf-i cerr, sükun üzere mebni, irabda mahalli yok.

الرَّجُلَيْنِ : Alâ ile mecrur, cer alameti kesra yerine geçen ye harfi.

(Câr ve mecrur سَلَّمَ fiili ile alakalı / müteallık.)

İkili isimlerin sonlarında yer alan nûn harfi,

irab alameti değildir.

Tekil kelimedeki tenvin yerine geçmektedir.

İkili isim muzaf olduğu zaman

bu nûn harfi düşer.

Beşinci örnek

İsim Cümlesi

كِتَابَا الْوَلَدِ سَمِيكَانِ

Çocuğun iki kitabı kalındır.

Şunları arıyoruz:
Müpteda
Haber

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Nun harfi düşmüş.
Muzaf olduğu için

سَمِيكَانِ

كِتَابًا الْوَالِدِ

İsim cümlesi

Haber

Müptedâ

Cümlenin öğeleri

Merfu'

Merfu'

İrab durumu

Elif harfi

Elif harfi

İrab alameti

Merfu ↓	Merfu ↓	Nun harfi düşmüş. Muzaf olduğu için
سَمِيكَانِ	كِتَابَا الْوَلَدِ	İsim cümlesi
Haber	Müptedâ	Cümlenin öğeleri
Merfu'	Merfu'	İrab durumu
Elif harfi	Elif harfi	İrab alameti

كِتَابَا الْوَلَدِ : Müpteda, **merfu'**, ref alameti ötre yerine geçen **elif**, çünkü ikili kelime. (İsim tamlaması. **كِتَابَا** : muzaf, **الْوَلَدِ** : muzafun ileyh.)

سَمِيكَانِ : Müptedanın haberi, **merfu'**, ref alameti ötre yerine geçen **elif**, çünkü ikili kelime.

Altıncı örnek

Fiil Cümlesi

رَأَيْتُ كِتَابِي الْوَالِدِ

Çocuğun iki kitabını
gördüm.

Şunları
arıyoruz:

Fiil

Fâil

Mef'ûl

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

كِتَابِي الْوَالِدِ

رَأَيْتُ

Fiil cümlesi

Mef'ul

Fiil + Fâil

Cümlenin öğeleri

Mansub

**Fail: zamir
Mahallen Merfu'**

İrab durumu

Ye harfi

Mebni

İrab alameti

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Mansub		
كِتَابِي الْوَلَدِ	رَأَيْتُ	Fiil cümlesi
Mef'ul	Fiil + Fâil	Cümlenin öğeleri
Mansub	Fail: zamir Mahallen Merfu'	İrab durumu
Ye harfi	Mebni	İrab alameti

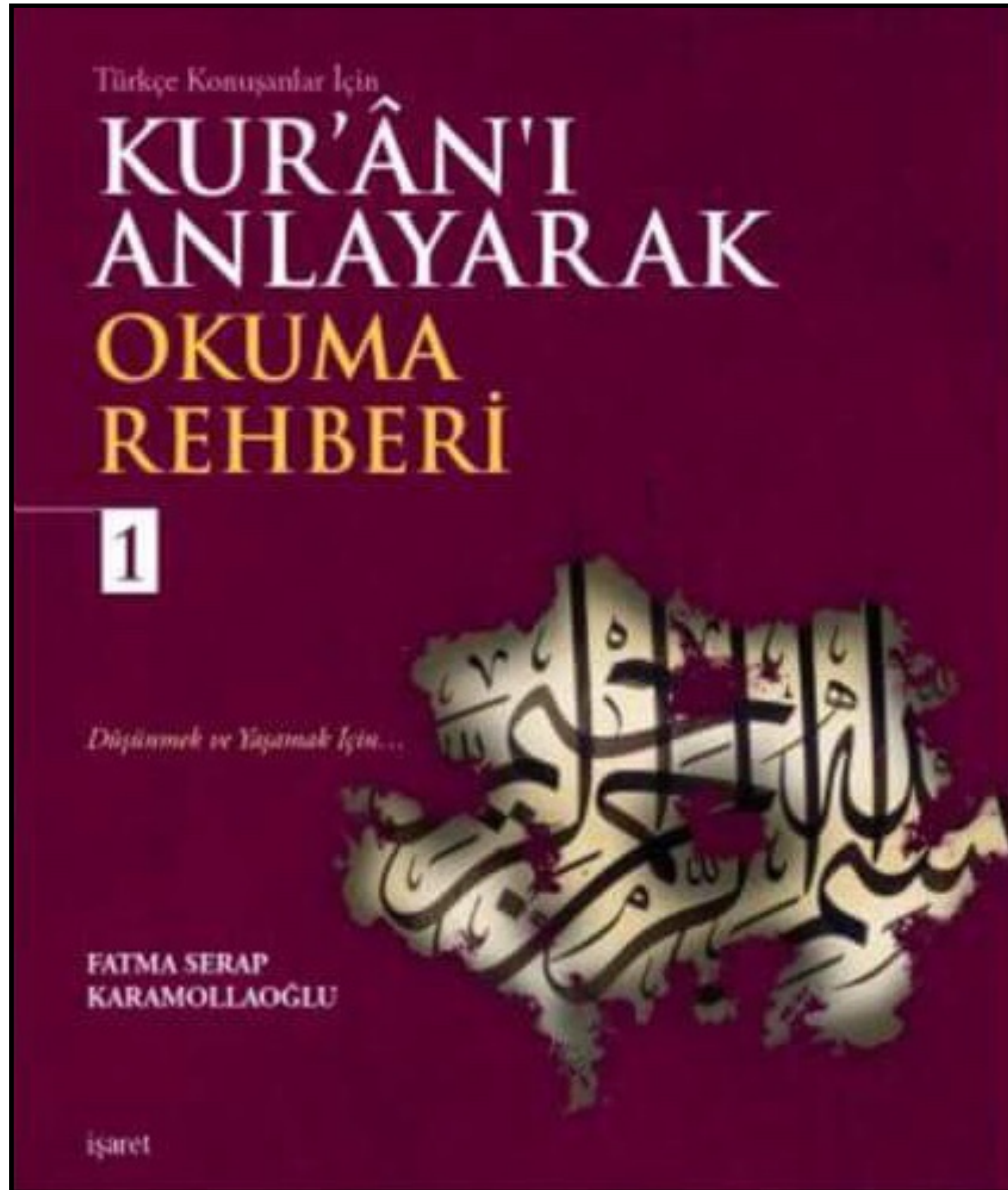
رَأَيْتُ : Mazi fiil, sükun üzerine mebni, **irabda mahalli yok.**

تُ : Muttasıl zamir, **damme** üzerine mebni, **ref'** mahallinde, fâil.

كِتَابِي الْوَلَدِ : Mef'ûl, **mansub**, nasb alameti fetha yerine geçen **ye**, çünkü ikili kelime. (İsim tamlaması. **كِتَابِي** : muzaf, **الْوَلَدِ** : muzafun ileyh.)

Fatma Serap Karamollaoğlu

**Türkçe
Konuşanlar
İçin
Kur'ân'ı
Anlayarak
Okuma
Rehberi**

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi